

David Richter

**Henrici Leonis Principis Meclenburgici, Heroicam cognomenti rationem
dispiciebat Cumqve Natalem Serenissimi Ducis & Principis Dn. Caroli Leopoldi,
Ducis Regnantis Meclenburgici, Principis vestutae gentis Henetae, Sverini &
Raceburgi, Comitis item Sverinensis, Terrarum Rostochii atque Stargardiae
Dynastae, &c. Domini & Nutritoris Nostri Clementissimi Faustissimo sidere A.
M.D.CCXXXI. d. 26. Nov. redeuntem Publice in Gymnasii Meclenburgici Auditorio
Majori Indiceret Festum, Patres Utriusque Reipublicae ...**

Gustroviae: Lembkius, [1731]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn832190578>

Druck Freier Zugang

clK-9453 (1.)

Progr

X. Lumen in nobis vobis erat fatus. uti ducimur in die

HENRICI LEONIS
PRINCIPIS MECLENBURGICI,
Heroicam cognomenti rationem dispiciebat

NATALEM SERENISSIMI DUCIS
& PRINCIPIS

Cumque
**DN. CAROLI
LEOPOLDI,**

Ducis Regnantis Meclenburgici, Principis vetustæ gentis
Henetæ, Sverini & Raceburgi, Comitis item Sveri-
nensis, Terrarum Rostochii atque Stargardiae
Dynastæ, &c.

DOMINI & NUTRITORIS NOSTRI CLE-
MENTISSIMI

Fauissimo fidere A. M. D. CCXXXI. d. 26. Nov. redeuntem
Publice in Gymnasii Meclenburgici

AUDITORIO MAJORI

Indiceret

FESTUM,

PATRES UTRIUSQUE REIPUBLICÆ

Ut splendiorem Auditorum coronam *S.T.*
Novis Oratoribus conciliarent, *In Secretan*
Quantum Studio & observantia possum, identidem rogatos *Ranftio*
Micropotius *suo.*
invitabam

M. DAVID RICHTER, *Gymn. Gustr. Reft.*

GUSTROVLÆ, Typ. JOH. LEMBKII, SERENISS. PRIN. Typ. AUF.

Progr

ERIKI EONIS

ERIKI
EONIS
ERIKI
EONIS

IX Lutheri liberis viris erat Paulus. OVI una cum iuris dnoem

Vamvis ex Serenissimorum Principum Meclenburgicorum rebus præclare gestis, unum saltem articulum, haec tenus decerpere & illustrare soliti fuerimus; tot tamen difficultatibus eundem involutum fuisse semper demonstravimus, ut vix, & non sine multa lectione, extricatus, ad clariorem lucem reduci potuerit. Henrici, quem, in Palæstinam suscepta expeditio, Hierosolymitani cognomento nobilitavit, captivitatem 26. vel 28. annorum, ita cum initio regiminis Asraphi, Ægyptiorum Mammeluccorum Soldani, proximo programmate conciliavimus, ut eadem ad 18. annos reducta integrum octennium vel decennium redditui, toties repetito & per tot viarum anfractus longosqve cursus circumducto, reservatum vindicarit. Tanto Principe genitus erat Henricus Leo, non latro ille communis gentis nostræ Venetæ, quem Saxonem superiori seculo Patria horruerat, sed communis ille Serenissimorum Ducum Megapolitanorum sator felicissimi que ominis stator. Qvod si autem candidissimi hujus cognominis veram rationem edifferere possem feliciter, næ, & Lectoris gratiam me impetraturum considerem, & meo me desiderio satisfecisse arbitrarer. Impavidam, pectoris fortissimi, mentem, hoc cognomine indicari, heroicæ Leonis magnanimitas per se vel sola probat. Occasionem vero impositionis ejusqve primum & verum autorem, una cum fida temporis notatione, qui indubitate afferere auderet, alter mihi esset Achilles, magnusqve Apollo. Con-

A 2

jectu-

pestis

Progr

jecturis ergo indulgendum erit, haud ab omni probabilitatis specie abhorrentibus, nec, qvæ cum chronologia temporumque ratione non possint in gratiam reduci. B. Latomum itaqve, licet, multas mihi, ob non superatas ambiguitates fixerit cruces; primum omnium audiemus, ita de Leonis cognomento sribentem: Im selbigen Jahr/ (Annum vero 1296. ab eodem indigitari, infra bifariam probabitur pluribus) am 23. Julii ist Adolphus, Graff von Nassau/ so vor 4. Jahren durch seines Vettern / des Bischoffs von Maynz Hülffe und Besförderung / zum Käyser erwehlet war / als ein Berstöhrer des Reichs abgesetz / und Albertus, Herzog von Osterreich / Käyser Rudolphi Sohn / durch die Chur Fürsten zum Käyser erwehlet / und daher (NB.) beyde Käyser wieder einander gesetzen / und ein öffentlicher Krieg darauff vorgenommen / und nach 2. Jahren vollenzogen. Da ist der Herr Henrich von Mecklenburg mit 400. Pferden zusammen dem Margrafen von Brandenburg / dem neuen Käyser Alberto, zugezogen / und als Sie zum König kommen / zogen sie vor einen Wald / alda ihres Feindes zu gewarten / wie aber die Zeitung kam / das der Feind käme / zogen Sie alle auff und ab. Herzog Henrich von Mecklenburg / blieb mit seinem reisigen Haussen behalten. Man schickte zu Ihm / Er sollte seinem König folgen / Er aber sprach: Ich habe noch keinen Feind gesehen / blieb also mit seinem Haussen bis auff den dritten Tag behalten. Da zog Er / wie der Feind nicht kam / dem König nach / und als Er Ihn fragte / wo Er so lange gesessen? hat Er geantwortet: Er habe des Feindes gewartet. Da hieß Ihm der König nicht allein einen Löwen / der seinen Feind woll vor Augen sehen durfste / sondern schenkte Ihm auch 1000. Schock zu seinen Sold / welches 3000. Gülden sind / damit Er dem Margrafen von Brandenburg / wegen das Landes zu Stargard, befriediget. Varia eqvidem in his ex Latomo transcriptis verbis reperiuntur, qvæ consensus scriptorum istius

ævi

Ex Lutheri liberis utus erat Paulus. OVI una cum istinde propria

* * (5) * *

ævi egregie confirmat; adsunt vero etiam nonnulla, qvæ Lectorem offendere vel dubium relinqvere possunt, adeo-
que limam admittunt atqve reposcunt. Moguntinum enim Archiepiscopum, Gerhardum II. ab Eppenstein, præci-
puum non modo fuisse auctorem dejiciendi folio Imperatoris Adolphi, sui consanguinei, sed adeo elati qvo-
que animi clericum, ut Imperatores a se *in pera* haberi,
& ex qvolibet *cornu novos* a se *efflari* posse jactitaverit,
testantur omnes, Confirmant præterea, Adolpum non so-
lum fortiter, Anno 1298. novo Anti-Cæsari suo obviam
cum exercitu ivisse, sed Albertum ne adventum quidem A-
dolphi sustinuisse, sed aliquoties fugatum, se recepisse. Ne-
que inficias eunt, Marchionem Brandenburgicum, Alberti
generum (a), & nostri Henrici Leonis adfinem, fecisse
cum Austriaco, & ab Adolfo, cui soli Bavariae Duces, sui
generi, una cum Archi Episcopis, Colonensi & Trevi-
rensi, aliisqve adhæserant, cum multis aliis defecisse. Sed
vero, qvod Henricus nostras, infracto animo impetum
hostium triduum præstolatus, DUCIS nomine appelleatur,
nemo vindicare audebit, sicuti is quoqve onus, Ætna gravius,
in se fusciperet, qvi probare auderet, Adolphum
quarto imperii sui anno, jam fuisse Imperatoria Majestate
exutum, Albertumqve ipsi statim ita suffectum, donec ut-
terqve CÆSAR, domestico duorum annorum bello, attri-
tus, finem contentionibus fecisset. Belli fortunam Adol-
phus eqvidem satis feliciter, sed Anno 1298. demum, con-
tra Albertum, tentaverat. Wenceslao II. enim Bohe-

A 3

miæ

(a) Erat hic Hermannus Longus, Ottonis Longi filius.
Vide Cel. Struvii notam Chronicæ Australi ad An. 1295. subjectam,
& conf. b. Hubneri Tabulam Geneal. 174tam. Sic namqve apparebit
Hermanum & Beatricem, Henrici Leonis conjugem, fuisse fra-
trueles, Brüder Kinder / qvia Albertus, Marchio Brandenburgen-
sis frater erat germanus Ottonis Longi. H. Stero in Annal. ad Annum
1297. DUOS habet Marchiones de Brandenburch. Alii eundem DU-
CEM nominant. Confer infra notam b.

Progr

miæ Rege cum sua puerpa conjugé, solennissime (b) in die Pentecostes A. 1297. coronatis, de cæde sua tractarunt (c) Episcopi & primi quiqve Germaniæ Principes. Prima omnium hæc fuit societas qvam contra Adolsum coiverunt, adeo fortiter autem ab Eodem derisa, ut Archi-Episcopus Moguntinus per malitiam Regis (scil. Adolfi) obfessus in quodam castro fuerit, & ob hoc eorundem Principum, qvi se dicebant alium Regem velle eligere, machinatio in ridiculum fuit conversa. (d) Sed nondum ipse erat depositus, nec Albertus electus, quamvis utriqve horum, hæc fata jam destinaverant. Novis insidiis, hæc, quamvis depulsæ, ab Adolpho machinationes, augebantur anno mox insequenti 1298 cum post octavam Purificationis B. Virginis, splendidissima Regum, Principum, Patrumqve infularorum corona cum aliis, (e) Summorum Imperii Procerum, personis ad Ducem Albertum usque Viennam venissent, & celebratis, Regis Bohemiæ filii cum Hungariæ Regis filia, nuptiis, validam conspirationem (qvæ secunda erit) adversus Regem Adolsum fecissent, qvorum consilio & auxilio Albertus, (qui maluit in partibus consanguineorum suorum potius Adolfo omnia vastanti, litem inferre, quam in Austria visitari, (f) vocatus ab Moguntinensi, (Argentinensi. (g) & Constantiensi, Episcopis in odium prædicti Regis Adolfi, (h) - in capite jejunii proficisciatur per Bavariam Argentinam -- usque. (i) Licet autem victorem ubiqve haberet exercitum Adolpus, atqve

Alber-

(b) Vid. Hist. Austr. & H. Rebdorfii Annales ad A. 1297.

(c) Rebdorf. l. c.

(d) H. Stero ad. A. 1297.

(e) Singulos recenset Hist. Austr. f. m. 484. Tomo I. Scriptorum German. Freheri, in recusa & novissima Magni Struvii editione.

(f) Albert. Argent. f. m. 110.

(g) H. Stero. l. c. f. 578. edit. Struvianæ.

(h) Rebdorf. ad a. 1298. f. m. 600.

(i) Hist. Austr. ad A. 1298.

Ex Lutheri liberis Vtus erat Paulus. OVI una cum turba proponit

Albertum ex Ulmensi tractu fugatum ad Argentinenses rejecisset, implacabile tamen hoc utriusque odium, non, nisi cum ipsa anima, extingui aut deponi posse videbatur, maxime, cum in vigilia nativitatis Johannis (t) Baptiste, cycli Lunaris VII. (1) Albertum, eumque ablentem, Moguntiae Regem eligerent & Adolsum tanquam inutilem Reipubl. & IMPERII DESTRUCTOREM destituerent (m) Qvanto etiam Studio erga electum absentemque Albertum flagaverint, ex his facile judicabis: Cum Dux (ita Albertus constantissime audit, usque dum fuisset electus) presens non adesset (sc. Moguntiae) extra civitatem ad tabernacula perrexerunt & ibi pannum pretiosum super equum projecerunt Regemq[ue] desuper sedere praeceperunt, & TE DEUM LAUDAMUS, cum magna latitia cantaverunt. (n) Nunc demum & verum electi Alberti & annum, & diem, & consules, habemus, duosque Anti Cæsares, sed non quarto Imperii Adolfi anno, sed ejusdem sexto nec bienne bellum, sed vix 5. mensium, & duos Anti Cæsares non 2. annorum sed vix totidem hebdomadum. Adolfs enim & si satis ostendebat quanta cum fiducia hanc injustam sperneret electionem (*) avidius tamen quam cauti

tius

(t) Solius Johannis atque Mariæ nativitas celebratur festa, Cæterorum enim Sanctorum dies natales, martyria eorundem fecerunt illustres.

(1) Chron. Colm. Part. alt. f. m. 58. in. fin. adeoque d. 23. Junii intelligitur.

(m) Vide, quam male, Optimus Imperator, audiat M. Alb. Argent. l. c. Hæc vero Moguntinensis conjuratio fuit tertia & Exitialis.

(n) Chr. Colm. P. 2. f. 59.

(*) Confisus sociis suis, qui novæ electioni non interfuerant, suæque fortitudini, omnia sibi prospere eventura credebat. Sciebat sine dubio, quod civitatum cives hunc Regem (Albertum) deriserint, & ei nullatenus parere voluerint, eique vendere necessa-

Progr

tius Albertum, fugæ adsvetum, adoriebatur, & qvia
sine pedite præliabatur, sub unum fortunæ iustum, totas
vires regni sui cadere patiebatur, pugnæque decretoriæ a-
pud Gellinheim (o) locum fecit, in qva licet nulla ei virtus
defuerit, animam tamen una cum Imperio depositus: sic-
que Albertus summa rerum potitus fuit solus. Nam

*Anno millesimo, trecentis bis minus annis
In Julii mense Rex Adolfus ruit ense
Per manus Austrani, Processi & Martiniani. (p)*

Occupaverat autem S. S. Processi & Martiniani, Maryrum,
memoria & festum, istis qvidem temporibus, diem 2. Ju-
lii,

cessaria renuerint Regem Adolffum pro Rege tenuerint, & ei neces-
saria præbuerint, fidemque ad ipsius obitum usque tenuerint.
ibid. Conf. etiam Schurzfleischii Disputationes, Volum. I Disp. 55ta,
controversia 6ta p. 17. sq. Sistit autem hæc disputatio *Characteres
Eventorum.* Qvam parum vero cum historica veritate conveni-
at, qvod Principum eligentium voluntates in eo-renunciando
consenserint, vel ex iis, qvæ à nobis sunt exposita, patere potest
cuilibet, nisi de Francofurtensi vel potius Aqvigranensi Alberti
electione, qvæ tamen singulæ post fata Adolfi factæ sunt, illa intel-
lexeris. Vide sis qvoqve recentissimum illud Universale Lexicon
omnium Scientiarum & Artium, qvod a sagacissimo inventore Zed-
lerianum nominari meretur, voce Adolfus & Albertus.

(o) Et hodie qvoqve monumentum sive statua Adolfo
extructa in campis Vangionum extat, testante Summo Viro & Pa-
tronoo optimo, Struvio, in nota ad Hist. Austr. A. 1298. In Chronico
Elvangensi hic locus dicitur *Burgentrich*, Hainrico Rebderio
villa audit Gieselshaim in dioecesi Wormatiensi, Henr. Steroni est
Hasenpubel, licet novissimus ecrundem Editor Cel. Struvius no-
men *Gellinheim* ubique substitui velit.

(p) Ap. M. Alb. Argent. Apud alijs, alii, sed consenti-
entes, occurunt versus.

Ix Lutheri liberis Vtus erat Paulus. ovi una cum stirpe propria

līi, qvia Festum Visitationis Mariæ, integro seculo post, nempe An. 1389. ab Urbano VI, R. P. demum fuit institutum. (q) Testantur id, claris verbis, Annales Colmariensium Dominicanorum, ad Ann. 1298. FESTO, inqvientium, *Sanctorum Procesji & Martiniani, Rex Adolfus interficitur*, qvibuscum consentit totus. Historicorum coævorum, chorus. Sic itaqve a nobis probatum erit, Adolsum non 4to, sed 6to demum sui Imperii anno, fuisse repudiatum, & Albertum non 2. annos, sed vix unam hebdomadem Regem fuisse electum, & superftite Adolfo, nominatum. Negari eqvidem neqvit, Albertum, tot Regum Principumqve convivarum auxilio suffultum, statim sibi, cum ex Austria ad hostem per Bavariam contenderet, regios sumfisse Spiritus, Regisqve nomen sibi arrogasse; (r) sed affectatio hæc fuit, nec, ante factam electionem, iusta poffessio, initiumqve demum cum ipsius itinere, & 1298. circa medium qvadragesimæ, cepit, adeoqve non biennium, sed vix ultra 3. menses, eodem fuit usus. Haetenus ex subtraktionis regulis probavimus, Adolfi regnantis quartum annum, incidere in A. S. R. 1296. Albertumqve tandem, An. 1298. d. 23. Junii fuisse Rom. Regem electum. Eadem asserti nostri veritas, etiam ex additionum legibus confirmatur. Rudolfi enim Habsburgici, qvem Adolfus excepit, epitaphium Spirense, ex silice superposito sculptum, annum, nos, diemqve emortualem, hujus Imperatoris, docet. Ita autem illud

ANNO DOMINI MCCXCI PRIDIE CALEND. OCTOBRIS (s)
OBIIT RUDOLFUS HABSPURG, ROMANORUM REX.

B

Adol-

(q) Vide Martyrologia, Lexicon Sanctorum, Hildebrandi de Diebus Festis Libellum. p. 96.

(r) H. Stero.

Progr

Adolfum vero, anno demum sequenti, electum fuisse, his, Colmariensium annales, verbis confirmant: A. 1292. Prima Maji, Electores reliqui, electionem in Moguntinum, tum praesentem transferunt. Moguntinus, comitem Adolphum de Nassau cognatum suum, eligit. Consentient reliqui. Hic statura fuit mediocri, civilis, amabilis, sciens Gallicum, Latinum & Germanicum. Adde quatuor annos, prodibit A. 1296. quo, neque Adolfus solo Imperatorio erat deturbatus, neque Albertus electus, multe minus in idem electus, neque noster Henricus Leo, isto quidem anno, tot domesticis bellis distentus, de aliena expeditione, & bello, Adolfo, inferendo unquam cogitarat. A. 1298. autem Glasinum, latronum receptaculum obsidens, Patrem ex Aegyptiaca captivitate Lubeca advenientem comitatus est Wismariam, tandemque, reversus ad exercitum, Glasimum expugnatum delevit. Taceo de die 23. Jul. anni 1396. Qvod si enim Albertus in vigilia Johannis fuit electus, utique ea contigit. d. 23. Junii, quamvis & hoc forsan describentum vitio, non b. Latomi imperitiae tribuendum. Erat autem Albertus Austriaeus ea sagacitate, ut si animum attenderet, decipi haud facile posset. Qvia ergo eandem perfidiam, quam Adolfo exhibitam noverat, verebatur, neque Moguntensi satis tanto fidere poterat, Moguntensi electione, cui 3. modo interfuerant Electores, noluit acqvescere, sed eadem per triandum resignata, apud Francfurt in Vigilia B. Laurentii, NB. ab OMNIBUS Electoribus in Romanorum Regem, secundario est electus,

(s) M. Alb. Argent. Consentit Chron. Elwangense, obitum Rudolphi Habsburgici in divisione Apostolorum collocans. Quando autem H. Stero ad A. 1298. diem XVIII. Calend. Augusti, ponit, oppido fallitur, seqvemel ipsum refellit, afferens, intratempus 6. mensium electum fuisse Adolpum, in Romanorum Regem, militem multum strenuum. Atqui hujus electionem 1292. d. 1. Maji factam fuisse ex Annal. Colm. modo probavimus.

Ex Lutheri iudicis viuis erat rarus. UVI

228 II 22

electus, qui subito Aquisgrani gloriose coronatur. [t] Ergone, inqves, nulla medela supererit, B. Latomum, diligentissimum Patriæ nostræ Historicum, honeste palliandi? Adeo-ne ipsius veritas & Chronologiæ fides, qvam vel præcipu-am pollicetur, vacillat? Scies autem, Tibique recurret in mentem, qvare veritatem veteres nudam pinxerint. Recordor tamen, B. Cellarium adnotasse, a Siffrido, Presby-tero illo Misnensi, Adolfi abdicationem, & ad A. 1296. & ad A. 1298. relatam fuisse. Ingenue etiam fateor, Suffridum hunc fere fuisse solum, qui a me nec consuli, nec redimi, potuit. Sed nec L. B. celare possum, oculatissimum Cella-rium affirmasse nobiscum, Alberto, imperium septimo a Patris morte anno, fuisse collatum. (u) Qvod si vero B. Latomus, prima & clandestina Adolffum reprobandi consilia, A. 1296, inita fuisse adseruisset, expeditior illum, cum Scriptoribus horum temporum conciliandi, via esset. Displicere uti-que jam an. 1296. cœperat Adolffus suis Electoribus, fastidi-entibus Imperatorem mercenarium & stipendiarium. Pro 30. enim millibus marcarum, ut retulit qui vidit (w) operam suam exercitumque Regi Angliæ locaverat. Ægre fere-bant, qvod ab injusta Misniæ occupatione desistere nollet, sed, nec Imperii solennis per Electores abrogatio, nec, nova Alberti electio fuerat consecuta, imo ne consilia qvidem de his machinationibus aperte fuerant prodita, ob Adolff virtutem bellicam, qvam verebantur omnes. Hac autem qvia non successit, Henrici Leonis cognomenti rationem investigasse, aliane aggrediemur via? utiqve. Prodeat
B 2 Chemni-

(t) Postqvam nempe Adolffus jam sepultus fuit. Vid. H. Stero & Hist. Austr. ad A. 1298. Laurentii autem memoria d. 10. Aug. recolitur.

(u) Hist. Med. ævi, sec. XIII, p. m. 159.

(w) Ita Chron. Colm. P. 2. f. m. 55. Sed Alb. Argent re-fert. 100000. marcarum argenti.

Progr

403) (12) (80)

Chemnitius, (3) licet non annum modo profectionis, sed & primum impositionis autorem, mutaverit. Certe b Hubnero adeo se hæc sententia probavit ut eandem quoque fecerit suam. (a) En Chemnitii verba integra: A. C. 1304. Kauft Herr Henrich, die Marggraffen zu Brandenburg ab/ mit 5000. March Silbers / von aller An- und zusprach zum Lande Stargard/ und schreibt von der Zeit an/ sich Herr zu Mecklenburg und Stargard. Begiebet sich An. 1305. zu König Wenceslao in Böhmen/ wieder Herrn Albrechten, Römischen König/ hält sich so männlich/ daß Er darüber Heinrich der Löwe genannt wird. Procul dubio respicit b. Autor illud bellum, quod, Albertus, a Bonifacio VIII, R. P. contra Wenceslaum sollicitatus, temere de puteis argenteis Cuthmensis movit, in quo Hermannus Brandenburgensis (b) Marchio, mille quinqvies Cataphractos, (c) Wenceslaum, consobrinum suum, contra Imperatorem, suum quamvis socerum [d] firmaturus, adduxerat. Id vero bellum, vel umbra saltem & vanus lusus strepitus bellici A. 1302.

vel

(3) In Epitome Genealogica.

(a) Part. 6. Qvæst. Historico Politic. p. m. 487.

(b) Vide supra notam (a) & ex hisce atqve seqventibus nunc corripe M. Andr. Angelum in Marchiæ Brandenburgicæ Lib. 2. f. 121. ita scribentem: Im selben Jahr 1305. hat Marggraff Albrecht von Brandenburg/ König Wenceslao in Böhmen Kriegs-Hülf gethan/ wieder Rayser Albrecht/ der samt seinem Sohn Rudolpho, Mehrland und Böhmen/ bis an Enthenberg verheeret hatte/ & Cap. Calovium in sua Chronica derer Durchl. Herzoge von Mecklenburg &c. hæc aroūca statuentem. Nach des alten Herzogs Henrici todes ist/ Er mit Marggraff Woldemar, in Böhmen/ Herzog Albrechten auf Österreich/ mit 400. Pferden zugezogen/ sich ritterlich und dermassen wohlgehalten/ daß man Ihm Heinrichen den Löwen genant hat. Quot enim lineæ tot adsum peccata Historica.

(c) Vid. Joh. Dubravii Hist. Bohem. Lib. 18. f. m. 151.

(d) Vide notam a

vel 1303. non vero biennio post fuit apparatus, & ab ipso Alberto, ultro se recipiente, statim finitus (e) Traxerat enim Albertus moram in Bohemia ad 6. septimanas, vel paullo minus & nullum castrum, nec civitatem aliquam, expugnavit, qvia Rex Bohemiae munitiones suas militum & bellatorum multitudine & alimentorum copia abunde muniverat, ita, quod sine multa Strage non poterant obtineri. --- Predictus etiam Rex Bohemiae de terris Alamannia - & Brandenburg, multa militia juvabatur, itaque dicebatur habere exercitum X. millia magnorum equorum cum milibus & aliorum equestrium & pedestrum, plusquam C. millia bellatorum, & pro stipendiis expendit CC. millia marcarum argenti. (f) Qvod vero Henricus nostras contra Albertum, Imperatorem, sed non suum, militatum iverit, Wenceslai copiae Austriacorum adventum, sustinere haud ausi fuerint, soliusque Henrici virtus eosdem lacesitos provocaverit, frustra forsitan haud astigeretur, si cogitaveris militum manum, bellandi cupidam, levioribus praeliis permultam facilemque præbere posse occasionem, Abertiique avaras atque famelicas copias, saepe prædatum exiisse. Recessit equidem Albertus ex Bohemia, ita ut aufugisse videretur & Wenceslaus, eundem non ut hostem, sed hospitem, infectis rebus discedentem, dimittebat, qvia non instabat castra deserenti, nec Albertus postbac quietum (Wenceslaum) lacesebat. (g) Multa vero contra Alberti exercitum usos fuisse Wenceslai milites audacia, & copiis, qvae auxilio venerant, fretos esse, satis clare ea, qvae ex H. Steronis continuatione modo adduximus, eloquuntur. Nullus etiam dubito, qvin singulis a me enucleati explicatis, majus veritatis robur & splendor accederet, si vel R. D. P. Hieron. Pezii (h) Scriptores

B 3

res

(e) Plenius ista exposuit Olomucensium Episcopus, Dubravius, l. c.

(f) Udalr. Welling, & frater ejus, Conradus, in Continuat. H. Steronis ad A. 1303.

(g) Sunt verba Dubravii.

Progr

res rerum Austriacarum, vel Tomos, s. Spicilegiorum d' Aicherianorum volumina XIII, conferendi & evolvendi mihi obtigisset opportunitas vel copia. Curta ergo nos, nostra suppellectili decuit esse contentos, adeoque tantum erit, quod hoc rerum mearum statu de Henrici Leonis cognomenti origine exponere valui, variis impeditus & tædiis & negotiis, quæ Rectores premere assolent, quominus in Stargardiæ cum Terris Meclenburgicis conjunctionem, quam alii jure emtionis, (i) alii ex dotis privilegio (k) alii denique ex utroque (l) simul, arcessitum eunt, afferuntque, pluribus inquisiverim. Nolui etiam præterea controversias illustres, quæ Scholæ umbram non admittunt, involare, nec morem isto ævo filias dotandi examinare, (m) aut similibus exemplis illustrare. (n) Juvat potius causam dicere, quare Heroicum Henrici cognomen præ ceteris discussum, quæ hoc qvidem auspicatissimo Serenissimi & Pra-

celsis-

(h) Tomi secundi An. 1725. Lipsiæ editi recensionem vide in neuen Zeitungen von gelehrten Sachen A. 1725. p. 798.

(i) Ita quidem Chemnitius supra alleg. & consentit fere Latomus & qui hos seqvuntur. Nota vero, inconstantiam illorum, quia in Anno soluti pretii, mirum quantum varient. Meretur peculiarem discussionem, quia multis fabulis, in Divinam Ducum Meclenburgicorum Sanctitatem, injuriis, est suffulta atque stipata.

(k) Hæc receptissima est traditio. Narravere Patres &c. Vide Angeli Annales March. Brandeb. Lib. 2. f. m. 115. circa medium. & Hubnerum l. c. Parte 6.

(l) Ita Calovius, Chronica cit, his verbis: der Marggraff gibt ihm seine Tochter Beatrix, und gibt ihr ein schön Stück vom Lande zu Stargard / das übrige erkaufft Er vom Marggraffen / für das erworbene Böhmishe Geld.

(m) Vide quæ ad Grotium de J. B. & P. III. 20. §. & Pufendorf. de O. H. & C. Lib. II. cap. 9. §. 7. & Lib. II. cap. 15. §. 6. in Collegiis Juris Naturæ vulgo dici solent.

(n) Simili fere modo transtulit ipse Hermannus Longus, Coburgum & comitatum Hennebergicum ad Misnenses. Vide in compendio Hubnerum: Parte 6. p. m. 610.

IX LUDWICII HEDVI VULPES ET ALIUS. UVI DILEXIT

103 15 204

celfissimi Ducis atque Principis nostri, DOMINI

CAROLI LEOPOLDI,

Ducis Regnantis Meclenburgici, Principis vetustæ gentis Henetæ, Sverini & Raceburgi, Comitis item Sverinensis, Terrarum Rostochii atque Stargardiae Dynastæ, Domini nostri clementissimi, die natali haud longe erit petenda, qvia Leonis progeniem indolemque in Serenissima Ducali Gente Meclenburgica & conservatam & intemeratam, vel in solo nomine & omne Serenissimi Ducis Regnantis, sifit. Tanti igitur Principis magnum animum (o) ab omnibus deliciis generis humani & clementia (p) munitum, qvis non venerabitur humillime, gratiæqve divinæ commendaret? Facultatem vero hic exoptatisimus dies Natalis, qvi melior DIU revertatur! tribuit vel potius clementissime permisit Gymnasii nostri Auditoribus, ut & nostræ in Serenissimum Duce pietatis reddantur publici Interpretes & qvia singula momenta Henrici Leonis a nobis haud potuerunt recenseri, eadem ex aliarum historiarum monumentis illustrare studeant, ut pateat, Historiam Meclenburgicam, neqve virtutum exemplis, neqve prudentiæ speciminibus, neqve ipsorum Serenissimorum Nominum divinitate cuiquam alii cedere, sed de principatu quoqve contendere posse. Qvinque ergo prodibunt cras à meridie circa horam III.

Juvenes

(o) CAROLI nomen exprimit. Vide Martinii Lexicon etymologicum, sub hac voce, & in Compendio Christ. Becmanni Origines Lingvæ Latinæ p. m. 331. Utrumqve recensitum invenies in Historia Bibliothecæ Fabricianæ. Illum Parte III. p. 270 sqq. Hunc Parte VI. p. m. 288. sqq.

(p) LEOPOLDI, enim gratus nomen, idem qvod germanis Lieb und hold. significat.

Progr

(16)

Juvenes Oratores ex literarum Studiis morumque probitate,
Summorum Virorum gratiam auspicaturi, nempe
I. JOH. JOACHIM Ansehl / Malchov. Meclenb.

latino metro *Vitam Henrici Leonis expressurus.*

II. JOACHIM CHRISTIAN Keding / Gustrov.

Orat. Lat. *Leta & sinistra Variorum Nominum omnia recensabit.*

III. ADAM HENNING Lanzius / Bentem Meclenb.

Orat. Germ. exponet. *Austriam per Conjugia amplificatam*

quod argumentum persequetur

IV. VOLRAHT HENRICH Hane / Dempzin-Mecl.

Carmine Heroico canens: *Principatus Germaniae per Con-*

jugia ampliatos. Tandem

V. JOHANN HENRICH Pries / Rostochiens.

Germanico carmine conquisivit *Henricos Europa Principes ius-*

dem cognominibus, quibus nostri Patria Henrici, nobilitatos.

Vos itaque P. C. hoc Pietati Vestræ in Sereniss. DUCEM
dabitis & hunc meis precibus & Juventutis Vobis placen-
di studio, locum relinqvetis, ut socias nobiscum & cum
Novis Oratoribus preces pro salute NOSTRI DUCIS,
pro faustissimo Regimine, & pro flore totius Reipubl. con-
jugatis ardentissimas. Deus T. O. M. qui stator haec-
nus fuit, eritque tum charissimæ nostræ Patriæ tum uni-
versi Terrarum Orbis, conservet Principem in omni re-
rum suarum cursu! Votis Ejusdem & cœptis annuat, ea-
que, quæ summorum Principum sunt vota, largiatur uber-
rime, ut cum Serenissima Duce & Conjuge *CATHA-*
RINA IVANOWNA, Cæsareæ Stirpis Principe Præ-
celsissima & Matre Terrarum Nostrarum Clementissima,
diu læti ovantesque suis populis una cum Serenissima Prin-
cipe filia *ELISABETHA CATHARINA CHRISTINA*
intersint, omnemque temporum iniqvitatem, victores supe-
rent! Omni denique Serenissimæ Domui Mecklenburgicæ
monumenta relinqvat, suæ gratiæ florisque nunquam inter-
morituri.

(38)(o)(9)

Progr

Ex Lutheri libris vius erat paupers.

OS 9 50

De Riddagshausano coenobio autem hæc traduntur. Dies Kloster hat einen Abbet gehabt und eine feine Schule, darinnen 12 Knaben mit aller Nothdurft unterhalten, und in Logicis studiis durch einen Magistrum, welchen der Abt besoldet, instituiert werden. Solcher Kloster-Schulen seyn 6. im Lande schweig, in unterschiedliche Classes abgetheilet, durch w Stipendiaten ordentl. geführet werden, bis man sie eni der Universität nach Helmstädt mit Nutz verschick. Cum deinde turbulentum Brunsvicum, mox vero Gv cum adiisset, in secessu vicino Hessen ab Avia sua te receptus & per 9 dies retentus fuit. Amoenitates auto semenses, dictaque Monasteria latius enarrabunt Autor Baringium reperiundi.

§. 7.

Hessemo die 4 Martii discedebatur, reliquaque stadio, Schanderslebiaque, *Halam*, intravit, ubi d. præter alia, salinas quoque vidit, de quibus ita: D. M. Bericht nach, sollen die Salz-Röten jährlich 2 Tonnen tragen. Doch wird eine wieder auf die Unkosten g. Von der andern muß man dem Hrn. Bischof ein gena richten, welcher das Feudum 123 Häusern verleihet. vero de his Salinis Scriptorum nubem collegit Clar. SIGIUS, pleniorum sine dubio dabunt notitiam in *Bt xon. Super.* p. 941. In templo Cathedrali Halensi runt Epitaphium D. Mosmanni, ex unica sua uxore liberorum Parentis facti, cuius πολυτελίας alia plura peditabunt exempla, *STISSERUS ad Sirac.* 16. p. 17 *CARTUS Observat. Hist. Polit. Decad. II. p. 286 - 2* Jac. THOMASII, *Oratt.* p. 121. *LANSII Consult.* p. n. omittam STEPNERUM in *Inscript. Lipsiensibus:* A

